

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

28 de Suppliciorum seu pœnarum Exsecutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

tumultus facien di, l. non est singulis, 137. de reg. iur. Et multa consideranda sunt in pœnis imponendis, quæ temeraria priuati precipitatio, & stolidum iudiciu, vel inuidiosa ratio, in perniciem hominum confunderet. Datum ius animaduertendi, & gladii certis quibusdam tantum, vel a lege, vel a principe, & aliis qui potestatem habent, l. imperium, de iurisd. omn. iud. i. D. Petri, c. 2. ceteris contra inhibitum, ea quæ magistratus sunt vsurpare, l. qui nomine pretoris, 25. ad leg. Cor. de fals. in P. Omnes enim in hoc pares, id est, priuati omnes, vt par in parem non habeat imperium, l. ille a quo. §. tempusium, ad SC. Trebel. P. l. nam magistratus, de iudi. in P. ¶ Quinimo nec omnes magistratus pœ. iam imponere possunt, sed in tantum quibus damnandi ius est, Vlp. l. 2. §. si de pœn. P. Neq; quibus licet, omnes seu quacunq; irrogant. Veluti præfides prouincie deportandi non habebant licentiam: præfectus vrbis habebat, d. l. 2. §. constat, Vlpia. l. inter pœnas, 6. §. l. relegatorum, 7. de merd. §. releg. lib. 48. P. tit. 2. 2. Procuratores Cæsarum non possunt exilio damnare, vnde nulla eorum huiusmodi sententia, l. 2. de pœn. C. Nec nisi summis iudicibus sine iussu principis licet confiscare, l. vni. ne sine iussu principis, l. cert. iud. confis. lib. 9. C. tit. 48. Sic obserua in similibus. Rursum nec quibus arbitrium imponendarum pœnarum est, electio eorundem est: neque liberam mortis habent facultatem, l. aut damnum, 8. §. proinde, de pœ. in P. Erat enim summum quod tyranni exercebant in morti additos iure vel iniuria, liberam mortis electionem concedere, nempe vt statueret reus mortis genus quod sibi expeditissimum videretur. Sic & apud Suetonium Tranquil. in Tiberio, c. 54. Potant Germanici filium Nerone ad voluntariam mortem coactum, & Corn. Tacit. lib. 11. Annal. Vitellius sub Claudio Valerio Asiatico liberum mortis arbitrium permittit, & idem Corn. Tacit. idem lib. 15. ait mortem voluntariam oblatam a Nerone Senecæ & cum ipse eam sibi non pararet, per tribunum indictam. Et facti quidem questio in arbitrio iudicantis est: pœnæ vero persecutio non eius voluntati mandatur, sed legis auctoritati referuatur, Marcell. l. 1. §. sed non virg. ad SC. Turpill. Atque lex, quamuis sit dura, sequenda iudici est, l. prospexit, qui §. a quibus man. li. non sit. l. nemo, de sent. & inter l. om. iud. C. Potest tamen ex circumstantiis causæ concurrentibus minuire, l. est feruor, C. de iis qui nor. inf. vel augere, l. aut facta, 15. §. fin. de pœ. in P. pœnam, causâ cognita, & dummodo rationem in vtroque non excedat, l. hodie, 14. eo. Nam respiciendum est iudicantis, vt ait Marcell. in l. respiciendum, P. facit l. qui sententiam, eo. C. ne quid aut durius aut remissius constituitur, quam causâ deponit. Nec enim severitatis aut clementie gloria affectanda est, sed perpenso iudicio, prout queque res postulat, statumendum. In leuioribus promptores ad lenitatem iudices esse debent, in grauioribus pœnis, severitatem legum cum aliquo temperamento subsequi. Et interpretatione legum pœnæ potius mollienda, quam exasperanda, Hermo. in l. interpretatione, 42. de pœn. in P. l. factum, §. si de reg. iur. ¶ Dehinc ¶ & quando ab iis, quibus pœnam statuendi datur facultas, sententia pœnæ dicta est, ea nec mutari, aut tolli per ipsos potest, in l. pœnam suam, 15. C. de pœn. l. acta, de re iud. in P. l. 1. C. sen. ref. non poss. nisi interposita prouocatione, l. non tantum, de appellat. P. l. addictos, de episc. audien. l. vel si prouocari non possit principis auctoritate remittatur, l. duni fratres, 27. §. l. ad bestias, 31. de pœn. in P. sententia. Statim enim vbi quis damnatur potissimum vltimo supplicii, mutat statum, & ex libero fit seruus pœnæ, amittitq; libertatem eum ciuitate, Marc. in l. in seruorum, 10. §. 1. C. in l. quod ad statum, 12. Paul. l. qui vltimo supplicio, 29. de pœnis, in P. Ideo & in Gallia, vt plerunq; pileum adimunt speculatores, iussu iudicis, veluti amissa libertate, cuius pileum in signe erat olim. Hodie tamen nemo bene natus ex pœna amittit libertatem.

De Suppliciorum seu Pœnarum executione.

C A P. 28.

- 1 Pœna non sunt exsequenda ex speculatoris arbitrio, sed iudicis. Carnificis inhoneste pœnas inferentis supplicium eod. Carnifici quæ debeantur ex vestimentis morte damnati, eodem.
- 2 Pœna dicta non debet differri, quin executioni mandetur.
- 3 Prægnantis supplicium differitur.
- 4 Supplicium damnati, vt habeatur de eo aduersus socios sceleris tortura, suspenditur.
- 5 Supplicium iussu principis dictum debet suspendi per 30. dies.
- 6 Pœna supplicii quibus casibus suspendatur, & quomodo mutetur. §. 4. s.

¶ Elictoribus ¶ seu carnificibus in superiore libro dictum est, l. sup. lib. 31. c. 3. Superest, vt de executione pœ. arum pauca connectamus, quæ possint ciuim generaliter tractationi colophonem addere. Curare debet iudex, vt ipulatoribus pœnas extendantur, non pro arbitrio, sed ex præscripto sententia, & ea qua fieri poterit honestate: memores hos quidem reos esse qui morti addicti sunt, sed tamen homines, & dignos aliqua humanitatis intuitu, misericordia. Meminit Ammianus Marcellinus, lib. 28. hist. Clarita & Fluminiana de adulterio damnatis sub Valentiniano, harum vni carnificem indumenta arripuisse, & ita ad pœnam traxisse, vt nec quidem vllum velamen pudendarum partium relinqueret: & ita nudam ad supplicium duxisse, sua auctoritate immanner, & insolenter, & contra pudorem. Quare & de adultera summo supplicio, ipsum viuum exultum fuisse. Merito certe, non quod culparetur rapacitas vestium: nam panniculatia debetur ipulatoribus, id est, vestimenta, quibus spoliatur momento, quo quis punitus est, Vlp. in l. diuus Adrianus, 6. de bo. damnata lib. 48. P. tit. 20. sed quod viuenti, & præter humanitatem ademisset. ¶ Et ¶ quia ad reorum manifesta probatioe conuictorum quantum scilicet fieri poterit cõdemnationem proferendam est, ne derur facultas supplicandi, vel malignis artibus flagitiosis pœnam euitandi, l. cum reo, 18. de pœ. C. l. fin. C. de custod. reor. l. 1. C. de bon. proficor. Sic pœna dicta ea non debet in longa diff. rri, quin per hctores mandetur executioni. Nec ideo suspendenda, quod damnati dicat se habere quippiam, de quo velint principem monere ad eius statum pertinens, vt ait Vlpianus, in l. si quis forte, 6. de pœ. in P. Simul atq; inquit Labeo, l. si qua pœna, 2. 4. de verb. sign. P. victus quis est, eius maleficius, cuius pœna est statuta, statim ea debetur. Sicque iure communi receptum est. At ex causa non negamus executione pœnæ interdum suspendi, vel differri: & aliquando commutari, & aboleri. ¶ Suspenditur ¶ in muliere prægnante, quoadulque pepererit, l. 3. de pœ. in P. l. Imperator Adrianus, 18. de sta. hom. in P. Etenim pœnæ, vt diximus, personales sunt, & filius pro matre puniti non debet, tit. ne filius pro patre, l. crimen paternum, de pœ. in P. nec calumnias matris follet obesse ei, qui in vtero eius est, l. §. seruorum, §. ingenius, de sta. hom. in P. Refert Alianus, lib. 5. var. hist. c. 18. iudicii exemplum Areopagitarum, qui cum mulierem veneficam damnasset morte, non prius eam interemerunt, quam partu liberaretur. ¶ Sæpe ¶ etiam seruantur damnati, post condemnationem, & differitur pœna, vt ab iis in aliis questio habeatur, Paul. in l. qui vltimo supplicio, 29. de pœ. in P. ¶ Et ¶ interdum, si princeps præter cõsuetudinem iubeat feruoribus in aliquos vindicari, ex Cæsarum lege suspendi debet executio per triginta dies, Grat. Val. & Theodo. in l. si vindicari, 20. C. de pœn. Quam legem Theodosium maxime auct. ven habuisse referunt historiographi Iustiane D. Anbrofii, post cladem Theffalonicam temere & crudeliter iussu Cæsarum paratam. Ante annum ab vbi bene condita 77; factum est senatusconsultum, sub Tiberio, Ne decreta patrum ante diem decimum ad ærarium deferrentur, idque vitæ spatium damnatis prorogaretur: sed non senatus ad pœnitendam libertas erat, vt scribit Cornelius Tac. lib. 3. Annal. Meminit de causis patrum SC. Dio Cal. lib. 57. Quod Tiberius, C. Lutorii mortem ægre tulit, non quod supplicio affectus, sed quod a senatu se absente damnatus fuisset: quare & id senatusconsulto cauere voluit. Neve sententia contra reum lata ante id tempus publicaretur: vt de sententia admonitus Cælar, licet absens causam recognoscere, reo gratificaretur, ex voluntate de eo iudicii proferret. Item differitur pœna serui, qui peculium & rationes domini administravit, donec reddiderit suas rationes domino, l. 1. de bo. proficor. li. 9. C. tit. 49. Dehinc & prouocatione pœna suspenditur, quia prouocatus nondum damnatus videtur, l. 2. §. si de pœ. in P. l. 1. §. si ad SC. Turpill. in P. l. iuris, de iis qui nor. inf. in P. l. sciendum, §. pœ. qui satis, cog. in P. ¶ Commutatur ¶ aut pœna per iudicem, ad quem appellatur, si ad pœnam subeundam inutiles damnati facti sunt, Modest. l. in metallum, 22. de pœnis, in P. Si principis accedat post damnationem mutationis sententia, l. ad bestias, 31. de pœ. in P. si indulgentia imperetur, vel restitutio in integrum aduersus sententiam ab eodem principe, l. 2. §. tot. tit. de senten. pass. §. resti. lib. 9. C. tit. 51. Si quis tempus pœnæ subeunde præfinitum in carcere impleuerit, l. omnis, 23. §. h. retores, 24. C. de pœn.

De Cadaueribus punitorum. Cap. 29.

Lib. 48. P. tit. 24.

- 1 Sepultura priuari inter atroces pœnas. Cadauer punitorum quando sepultura concedantur. eod.